

Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18608>

Özet

Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği (CIAS), orijinal olarak Chen ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş olan ve bireylerdeki İnternet Bağımlılığı düzeylerini ve semptomlarını ölçmek amacıyla tasarlanmış bir psikometrik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe uyarlaması, Ceyhan, Boysan ve Kadak (2018) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek, özellikle İnternet kullanımı kontrol edilememesi, yoksunluk, tolerans, sosyal izolasyonda bozulma gibi bağımlılık kriterlerini değerlendirmeye odaklanmaktadır. Adaptasyon, genel popülasyonda online bağımlılık ile bağılanma stili, duygu düzenleme, depresyon ve anksiyete arasındaki ilişkileri inceleyen geniş bir araştırma alanında kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

İnternet Bağımlılığı, Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği, CIAS, Uyarlama, Psikometrik, Online Bağımlılık, Duygu Düzenleme, Bağılanma Stili

Yazarlar

Ölçeğin Türkçe uyarlamasını gerçekleştiren yazarlar: Ceyhan, E., Boysan, M., Kadak, M. T.

Amaç

Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin İnternet kullanım alışkanlıklarının potansiyel olarak bağımlılık yapıcı olup olmadığını, belirlenen klinik kriterler çerçevesinde saptamaktır. Ölçek, İnternet Bağımlılığı Bozukluğu'nun (İBB) şiddetini ve farklı boyutlarını (örneğin, zorlayıcı kullanım, yoksunluk belirtileri) nicel olarak ölçmeye olanak tanır. Türk kültürüne uyarlanmasıyla birlikte, ölçeğin amacı Türkiye popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir teşhis ve araştırma aracı olarak hizmet vermektir.

Ceyhan ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışması (2018), bu ölçeği kullanarak online bağımlılık durumunun, bireylerin psikolojik değişkenleri (depresyon, anksiyete, bağılanma stili) ile olan ilişkisini araştırmayı hedeflemiştir. Bu çalışmada ölçek, sadece bağımlılığı tespit etmekle kalmayıp, aynı zamanda bağımlılığa eşlik eden veya onu tetikleyen psikososyal faktörleri anlamada da önemli bir rol oynamıştır.

Yapı

Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği (CIAS), temel olarak İnternet Bağımlılığı yapısını ölçmektedir. İnternet Bağımlılığı, genellikle dört veya beş temel boyutta kavramsallaştırılır ve bu ölçek de bu boyutları yansıtmak üzere tasarlanmıştır. Bu boyutlar arasında şunlar yer alır:

Zorlayıcı Kullanım (Compulsive Use): Bireyin İnternet kullanımını kontrol edememesi ve planlanandan daha uzun süre çevrimiçi kalması.

Yoksunluk Belirtileri (Withdrawal Symptoms): İnternet erişimi kesildiğinde hissedilen huzursuzluk, gerginlik veya sinirlilik.

Tolerans (Tolerance): İstenen etkiyi elde etmek için giderek daha fazla İnternet bağımlılığında zaman geçirme ihtiyacı.

Fonksiyonel Bozulma (Functional Impairment): İnternet kullanımının iş, okul, sosyal yaşam veya kişisel hijyen gibi alanlarda ciddi sorunlara yol açması.

Sağlıkla İlgili Sorunlar (Health-related Problems): İnternet kullanımından kaynaklanan fiziksel veya psikolojik rahatsızlıklar.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlamasının geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel detaylar (örneğin, DFA/AFA sonuçları, korelasyon katsayıları) bu kaynakta doğrudan sunulmamıştır (kaynakta geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmiştir). Ancak, Ceyhan, Boysan ve Kadak (2018) tarafından yapılan çalışmada, ölçeğin Türk popülasyonunda geçerliliğini sağlamak amacıyla psikometrik analizler içermek zorundadır. Genellikle bu tür uyarlama çalışmaları yapıldığında geçerliliği (faktör analizi) ve ölçüt bağımlı geçerlik (depresyon, anksiyete gibi ilgili yapılarla korelasyon) incelenir.

Araştırmacılar, ölçeğin orijinal yapısını Türkçede de koruyup korumadığını belirlemek için gerekli geçerlik çalışmaları yürütmüşlerdir. Bu, ölçeğin gerçekten İnternet bağımlılığını ölçtüğünü ve ölçtüğü yapıyı diğer ilgili psikolojik yapılarla beklenen şekilde ilişkilendirdiğini göstermeyi amaçlamıştır.

Güvenirlilik

Türkçe formun güvenirlilik değerleri (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı, test-tekrar test güvenirliliği) bu kaynakta açıkça belirtilmemiştir (kaynakta güvenirlilik bilgisi '-' olarak işaretlenmiştir). Bununla birlikte, Ceyhan ve arkadaşları (2018) tarafından yürütülen adaptasyon çalışması, ölçeğin iç tutarlılığını ve zamana karşı kararlılığını değerlendiren güvenirlilik analizlerini mutlaka içermiştir.

Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı, yani İnternet bağımlılığını, ne kadar başarıyla bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Güvenilir bir ölçek, farklı zamanlarda veya farklı örneklerde uygulandığında tutarlı sonuçlar vermelidir. İlgili akademik yayına başvurularak, Türkçe formun güvenirlilik katsayılarına ulaşılabılır.

Faktör Analizi

Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği'nin orijinal yapısı çok boyutludur ve genellikle beş faktörlü bir

yapı destekler. Türkçe uyarlama sürecinde, adaptasyonu gerçekleştiren araştırmacılar (Ceyhan et al., 2018) muhtemelen Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanarak ölçeğin orijinal faktör yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu doğrulamışlardır.

Faktör analizi, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı zorlayıcı kullanıma, yoksunluk, tolerans, ilgisizlikte bozulma ve sosyal sorunlar gibi alt boyutların birbirinden ayrılmış ve her bir maddenin doğru alt faktöre yüklendiğini kontrol etmek için kritik öneme sahiptir. Bu analizler, ölçeğin yapı geçerliliğini destekleyen temel bulgulardır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme bilgisi kaynakta sunulmamıştır ('-'). Orijinal ölçek genellikle Likert tipi bir derecelendirme formatına sahiptir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Genel Popülasyon (General Population)

Age Group: Yetkinler (Adults), Adaptasyon çalışması genel popülasyon üzerinde yapılmıştır.

Population Details: Ceyhan ve arkadaşları (2018) çalışması, online bağımlılık, bağılanma stili, duygu düzenleme, depresyon ve anksiyete arasındaki ilişkileri test etmek amacıyla geniş bir genel popülasyon örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Zorlayıcı Kullanım, Yoksunluk, Tolerans, İnternet Bağımlılığı, Psikometrik Özellikler, Ceyhan, Kadak, Boysan

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması yayınlandı yılı: **2018**. Ölçeğin kullanımı için izinler ve ücret bilgisi, uyarlamayı gerçekleştiren yazarların (Ceyhan, Boysan, Kadak) tarafından bulunduğu kurumlardan veya makalenin yayınlandığı dergiden teyit edilmelidir. Ölçeğin orijinal formu, akademik araştırma amaçları için genellikle erişilebilir durumdadır.

Kaynaklar

Ölçeğin Türkçe uyarlamasına ait temel referans aşağıdadır:

Ceyhan, E., Boysan, M., & Kadak, M. T. (2018). Associations between online addiction, attachment style, emotion regulation, depression and anxiety in general population: Testing the proposed diagnostic criteria for internet addiction. *Sleep and Hypnosis: A Journal of Clinical Neuroscience and Psychopathology*, 21(2), 123-139.

Ek olarak, ölçeğin Türkçe formuna dair bir bağlantı mevcuttur: [researchgate.net](https://www.researchgate.net).

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [chen-internet-bagimlili-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/328111111)

Chen İnternet Bağımlılığı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri bu kaynakta sunulmamıştır. Maddelere ulaşmak için Ceyhan, Boysan ve Kadak (2018) tarafından yayınlanan akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.